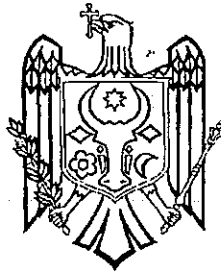

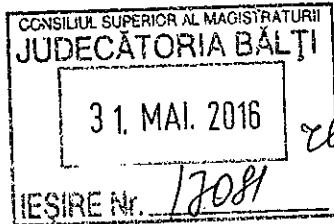
Judecătoria Bălți

or. Bălți, str. Hotinului, 43
tel.:(0231) 2-22-77, fax 2-22-12
c/f 1007601000182
c/d 240100128870100
c/b TREZMD2X
E-mail: jba@justice.md

Суд Бэлць

г. Бэлць, ул. Хотинская, 43
Тел:(231) 2-22-77, факс 2-22-12
ф/к 1007601000182
р/с 240100128870100
МФО
E-майл: jba@justice.md

Curtea Constituțională
mun.Chișinău, str. A.Lăpușneanu 28

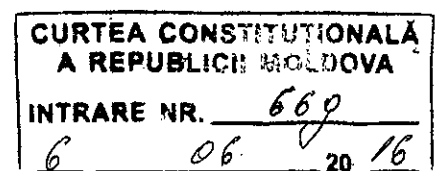
În procedura Judecătorie Bălți se află pe rol cauza penală cu nr. 1-263/15 privind acuzarea lui Constantin CONSTANTINOV de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin.(3) Cod penal. În adresa dumneavoastră se expediază încheierea Judecătoriei Bălți din 20/05/2016, prin care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate, la sesizarea înaintată de avocatul Igor CHIRIAC, pentru verificarea constituționalității sintagmei - "sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical", din conținutul articolului 264¹ alin. (3) Cod penal.

Anexă:

Încheierea Judecătoriei Bălți din 20 mai 2016;

- Copia sesizării Curții Constituționale privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea verificării constituționalității sintagmei - "sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical" din conținutul articolului 264¹ alin. (3) Cod penal.

Cu respect,
Adrian CERBU, judecător

ÎNCHEIERE

20 mai 2016

mun.Bălți

Judecătoria Bălți

Instanța de judecată în componența:

Președintele ședinței, judecător
grefier

Adrian CERBU
Elena ZAMARI

cu participarea

procurorului
apărătorului
inculpatului

Cristina RÎMARI
Igor CHIRIAC
Constantin CONSTANTINOV

examinând în ședință publică cererea depusă de apărătorul Igor CHIRIAC cu privire la ridicarea excepției neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalitatea sintagmei - "*sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical*" din conținutul articolului 264¹ alin. 3) Cod penal, prin prisma art.16, art.23, art.28, art.31, art.54 din Constituția Republicii Moldova, -

constată:

La data de 03 aprilie 2015 în Judecătoria Bălți a parvenit spre examinare cauza penală privind acuzarea lui Constantin CONSTANTINOV de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin.(3) Cod penal.

În cadrul ședinței de judecată avocatul Igor CHIRIAC, apărătorul inculpatului Constantin CONSTANTINOV, a prezentat și a susținut cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalității sintagmei - "*sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical*" din conținutul articolului 264¹ alin. (3) Cod penal, prin prisma art.16, art.23, art.28, art.31, art.54 din Constituția Republicii Moldova.

În motivarea cererii avocatul Igor CHIRIAC a invocat următoarele argumente.

Potrivit art. 1 Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prezentul cod. Astfel, procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și a statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite.

~~În conformitate cu art. 1 alin. (3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept. O~~
condiție esențială a existenței unui stat de drept este proclamarea și aplicarea cu strictețe a principiului legalității - principiul general de drept al supremației și respectării necondiționate a dreptului, garantat de art. 1 din CEDO în coroborare cu preambulul Constituției.

Potrivit art. 7 alin. (1) Cod de procedură penală, legalitatea procesului penal se asigură prin desfășurarea acestuia în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

Sintagma - "*sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical*" care se conține la dispoziția art. 264¹ al. (3) din Codul penal, prin conținutul său creează o situație neclară, care

vine în contradicție cu dispoziția alineatului 1 al aceluiași articol și cu prevederile art. 134¹² Cod penal, fapt ce creează premisele unor abuzuri din partea reprezentanților organelor de drept.

În conformitate cu prevederile art. 134¹² al. 2) și 3) din Codul penal, (2) *Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 1,0 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,5 mg/l.* (3) *Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 1,0 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,5 mg/l și mai mult.*

Din cele expuse mai sus rezultă că starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat poate fi determinată inclusiv și prin concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat. Astfel, în caz dacă persoana a fost supusă testării alcoolscoapice și s-a determinat o concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat proporțională stării de ebrietate alcoolică cu grad avansat, această persoană ar urma să poarte răspundere în baza art. 264¹ al. 1) din Codul penal pentru conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Cu toate acestea, în caz dacă persoana a acceptat testarea alcoolscoapică, iar ulterior a refuzat prelevarea probelor biologice în cadrul examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, reieșind din dispoziția actuală a art. 264¹ al. 3) Cod penal, ar putea răspunde penal și pentru refuzul, împotrivirea sau eschivarea de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical și această se datorează sintagmei "sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical" de la art. 264¹ alin. (3) Cod penal.

Datorită sintagmei sus enunțate conținută la art. 264¹ alin. (3) Cod penal, situații identice sunt calificate diferit. În unele cazuri, atunci când un conducător auto conduce mijloc de transport în stare de ebrietate alcoolică și este testat alcoolscoapic, iar conform testării alcoolscoapice se constată o concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat proporțională stării de ebrietate alcoolică cu grad avansat, inspectorii de patrulare se limitează doar la testarea alcoolscoapică fără a-i cere trecerea examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei și în acest caz această persoană este atrasă la răspundere în baza prevederilor art. 264¹ alin.(1) Cod penal. Cod penal.

În alte cazuri similare, persoana este supusă testării alcoolscoapice și dacă se constată o concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat proporțională stării de ebrietate alcoolică cu grad avansat, inspectorii de patrulare îl îndreaptă la examinarea medicală în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei unde conducătorul auto în mod obligatoriu urmează să preleveze și probe biologice, iar dacă se refuză de la prelevarea probelor biologice, urmează răspunderea penală în baza art. 264¹ al. 3) Cod penal pentru refuzul, împotrivirea sau eschivarea de la recoltarea probelor biologice în cadrul examenului medical.

În această ordine de idei țin să menționez că atunci când inspectorul de patrulare și ulterior organul de urmărire penală, se limitează la stabilirea stării de ebrietate cu grad avansat doar în baza testului alcoolscoapic, conducătorul auto poartă răspundere în baza art. 264¹ al. 1) Cod penal pentru care se prevede *inter alia* o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 400 la 500 unități convenționale, iar dacă conducătorul auto a fost testat alcoolscoapic și ulterior a refuzat de a preda probe biologice, acesta va purta răspundere în baza art. 264¹ al. 3) Cod penal pentru care se prevede *inter alia* o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 550 la 650 unități convenționale.

Din cele expuse supra, asprimea pedepsei penale depinde în mare parte de decizia subiectivă a persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea acestora de depistare și cercetare a infracțiunilor. Astfel se aplică o pedeapsă mai aspră decât cea aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos în situații similare.

În asemenea cazuri are loc o discriminare a persoanei, iar această discriminare se datorează deciziei subiective al inspectorului de patrulare și al reprezentantului organului de urmărire penală, din ce rezultă că sintagma de la dispoziția art. 264¹ al. 3) Cod penal, a cărei excepție de neconstituționalitate s-a solicitat, vine în contradicție cu art. 16 al. 2) din Constituție, art. 14 Convenția CEDO, art. 2 și 7 Declarația Universală a drepturilor omului.

La reglementarea modalității de stabilire a stării de ebrietate și naturii ei, statului îi revine sarcina de a nu discrimina indivizii sau grupurile de indivizi după anumite criterii.

Sintagma: "sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical" prevăzută la art. 264¹ al. 3) Cod penal vine în contradicție cu art. 28 din Constituție, art. 8 § 1 și § 2 Convenția CEDO dreptul la respectarea vieții private, art. 12 Declarația Universală a drepturilor omului, art. 17 Pactului cu privire la drepturile civile și politice – dreptul de a nu fi supus imixtiunilor arbitrare în viața particulară.

Dreptul fundamental al persoanei de a nu fi supus unor intervenții în funcționarea normală a organismului uman, este garantat tuturor persoanelor, indiferent de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere, de origine socială sau de oricare alt criteriu.

Intervenția în funcționarea normală a organismului uman trebuie să fie protejată de abuzuri din partea colaboratorilor de poliție, iar imixtiunea în viața persoanei trebuie să fie prevăzută de lege. În cazul în care această imixtiune este reglementată de lege, legea care autorizează imixtiunea trebuie să fie clară, accesibilă și previzibilă.

Claritatea legii trebuie să fie exprimată printr-un grad suficient de exactitate a prevederilor respective, adică legea trebuie să conțină măsuri de protecție contra acțiunilor arbitrare ale autorităților publice.

Astfel dacă starea de ebrietate alcoolică s-a determinat prin metoda alcooltestului, persoana nu ar mai trebui obligată să ofere probe de sânge în cadrul unui examen medical pentru a se stabili iarăși starea de ebrietate. În multe cazuri extracția sangvină are loc contrar voinței libere a persoanei, iar persoanele accept acest fapt doar pentru a nu surveni răspunderea penală în baza art. 264¹ al. 3) Cod penal.

Rog de a se lua în calcul că există membri ai unor culte religioase care prin convingerile lor religioase nu prelevează probe de sânge. Având în vedere acest fapt, sintagma sus enunțată din art. 264¹ al. 3) Cod penal aduce o atingere substanțială și dreptului fundamental al persoanei prevăzut la art. 31 al. 1) din Constituție, art. 9 § 1 Convenția CEDO, dreptul la libertatea de manifestare a religiei sau a convingerii. Sintagma de la art. 264¹ al. 3) Cod penal a cărei control de constituționalitate se solicită suprimă drepturile și libertățile fundamentale ale omului, aceste restrângeri nu sînt necesare într-o societate democratică, nu sînt proporționale cu scopul legitim urmărit, aducînd atingere existenței unor drepturi și libertăți, vin în contradicție cu prevederile art. 29 din Declarația Universală a drepturilor omului, cu art. 54 din Constituție, care indică că: (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

La aplicarea restricției privind dreptul la respectarea vieții private, dreptul de a nu fi supus imixtiunilor arbitrare în viața particulară, dreptul de a nu fi supus unor intervenții nejustificate în funcționarea normală a organismului uman, legiuitorul nu a respectat echilibrul dintre necesitatea unei astfel de restricții într-o societate democratică. Limitarea acestor drepturi nu este necesară într-o societate democratică. Orice restricție impusă trebuie să fie proporțională. Principiul proporționalității cuprinde în sine și certitudinea că se va da preferință măsurilor celor mai puțin restrictive pe care le urmăresc autoritățile statului. Totodată, principiul proporționalității presupune că autoritățile nu trebuie să impună obligații care ar afecta fundamental caracterul dreptului.

Prin conținutul art. 264¹ al. 3) Cod penal, sa comis un abuz de drept din partea statului, fapt care vine în contradicție cu prevederile art. 17 Convenția CEDO, art. 30 Declarația Universală a drepturilor omului.

Având în vedere că sintagma a cărei control de constituționalitate s-a solicitat din art. 264¹ al. 3) Cod penal este ambiguă, ea vine în contradicție și cu prevederile art. 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

Printr-o bogată Jurisprudență, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe. Astfel, în cauze precum *Sunday Times contra Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord*, 1979, *Rekvenyi contra Ungariei*, 1999, *Rotaru împotriva României*, 2000, *Damman împotriva Elveției*, 2005, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că „nu poate fi considerată «lege» decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să își regleze conduita. Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat”, „o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita”; „în special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor arbitrare ale puterii publice“. Sub acest aspect, principiul securității juridice se corelează cu un alt principiu și anume principiul încrederii legitime.

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a învederat că întinderea noțiunii de previzibilitate depinde însă, într-o largă măsură, de conținutul textului respectiv, de domeniul la care se referă, cât și de numărul și de calitatea destinatarilor săi, în caz contrar se creează premise ca această lege să fie interpretabilă.

Este relevantă în acest sens jurisprudența CtEDO în cauza *Guțu vs. Moldova* (nr. 20289/02, din 7 iunie 2007, §66), în care Curtea a relatat că ...Legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică (a se vedea *Domenichini vs. Italy*, Reports 1996-V, p. 1800, §33).

Din cele expuse supra, asprimea pedepsei penale depinde în mare parte de decizia subiectivă a persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea acestora de depistare și cercetare a infracțiunilor. Astfel se aplică o pedeapsă mai aspră decât cea aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos în situații similare.

În ședința de judecată inculpatul Constantin CONSTANTINOV a susținut cererea cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalitatea sintagmei - „sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical” din conținutul articolului 264¹ alin. 3) Cod penal, prin prisma art.16, art.23, art.28, art.31, art.54 din Constituția Republicii Moldova

Procurorul Cristina RÎMARI, a lăsat la discreția instanței de judecată soluționarea chestiunea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, pentru verificarea constituționalitatea sintagmei - „sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical” din conținutul articolului 264¹ alin. 3) Cod penal, prin prisma art.16, art.23, art.28, art.31, art.54 din Constituția Republicii Moldova.

Instanța de judecată, audiind părțile, examinând cererea apărătorului în raport cu circumstanțele de drept invocate, consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate și de a remite Curții Constituționale sesizarea înaintată de avocatul Igor CHIRIAC din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor alin.(3) art.2 Cod Procedură Penală, Constituția Republicii Moldova are supremație asupra legislației procesuale penale naționale: Nici o lege care reglementează desfășurarea procesului penal nu are putere juridică dacă este în contradicție cu Constituția.

Totodată, conform prevederilor alin.(3) art.7 Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională. În conformitate cu art. 7 alin.(6) Cod de procedură penală hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sunt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.

La 09 februarie 2016 Curtea Constituțională s-a expus asupra interpretării art. 135 alin. (1) lit. a), g) din Constituția Republicii Moldova, prin care a statuat că excepția de neconstituționalitate poate fi ridicată

în fața instanței de judecată de către oricare dintre părți sau reprezentantul acestuia, precum și de către instanțe din oficiu. De asemenea, Înalta Curte a statuat că, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate se prezintă Curții Constituționale de către judecători/complete de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza, în temeiul aplicării directe a articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova.

Totodată, judecătorul ordinar nu se pronunță asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: a) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție ; b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; d) nu există o hotărâre anterioară a Curții, având ca obiect prevederile contestate.

Având în vedere circumstanțele descrise, instanța de judecată, ținând cont de faptul că, obiectul sesizării intră în categoria actelor cuprinse la art. 135 alin.(1) lit. a) din Constituție, iar excepția de neconstituționalitate fiind ridicată de apărătorul inculpatului, avocatul Igor CHIRIAC, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei, și Curtea Constituțională nu s-a expus anterior, referitor la prevederile care se invocă a fi neconstituționale, instanța va prezenta Curții Constituționale sesizarea înaintată.

La fel, ținând cont de prevederile art.7 Cod de procedură penală, instanța consideră necesar a suspenda procesul pînă la soluționarea sesizării depuse de avocatul Igor GROSU.

Reieșind din cele expuse și în conformitate cu prevederile art.7, art.342 Cod de procedură penală, instanța de judecată, -

dispune:

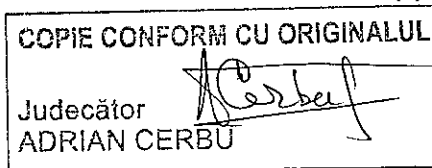
Se ridică excepția de neconstituționalitate, la sesizarea depusă de avocatul Igor CHIRIAC, pentru verificarea constituționalitatea sintagmei - "*sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical*" din conținutul articolului 264¹ alin. (3) Cod penal.

Se remite în adresa Curții Constituționale sesizarea depusă de avocatul Igor CHIRIAC pentru verificarea constituționalitatea sintagmei - "*sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical*" din conținutul articolului 264¹ alin. (3) Cod penal.

Se suspendă examinarea cauzei penale cu nr. 1-263/15, privind acuzarea lui Constantin CONSTANTINOV de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ alin.(3) Cod penal.

Încheierea este definitivă.

Președintele ședinței, judecător

Adrian CERBU

<p>CABINETUL AVOCATULUI „IGOR CHIRIAC”</p> <p><i>MUN. CHIȘINĂU, STR. AL. PUȘKIN 22 BIR. 509, MD-2012</i> Tel: 079998178, e-mail: igorchiriac@mail.ru</p>		<p>АДВОКАТСКИЙ КАБИНЕТ „IGOR CHIRIAC”</p> <p><i>МУН.КИШИНЭУ, УЛ. АЛ. ПУШКИН 22, КАБ. 509, MD-2012</i> Тел. 079998178 e-mail: igorchiriac@mail.ru</p>
---	---	---

**Curții Constituționale a
Republicii Moldova**
mun. Chișinău str. A. Lăpușneanu 28,
MD-2004

Judecătoria Bălți
(judecător A. Cerbu)

SESIZARE
privind ridicarea excepției de neconstituționalitate

I. OBIECTUL SESIZĂRII:

Prezenta sesizare are ca obiect exercitarea controlului constituționalității a prevederilor articolului 264¹ al. 3) Cod penal: sintagma - ”sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical”.

II. LEGISLAȚIA PERTINENTĂ:

2.1. Prevederi relevante ale Constituției Republicii Moldova (M.O., 1994, nr. 1) sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

”(…)

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.”

Articolul 4
Drepturile și libertățile omului

”(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.”

Articolul 7

Constituția, Lege Supremă

"Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică."

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

"(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional."

Articolul 15

Universalitatea

"Cetățenii Republicii Moldova beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea."

Articolul 16

Egalitatea

"(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială."

Articolul 22

Neretroactivitatea legii

"Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decît cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos."

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

"(...)

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative."

Articolul 28

Viața intimă, familială și privată

"Statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată."

Articolul 31

Libertatea conștiinței

"(1) Libertatea conștiinței este garantată. Ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.

(2) Culte religioase sînt libere și se organizează potrivit statutelor proprii, în condițiile legii.

"(...)"

Articolul 54

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 134

Statutul

„(1) Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova.

(2) Curtea Constituțională este independentă de orice altă autoritate publică și se supune numai Constituției.

(3) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.”

Articolul 135

Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

[...]

Articolul 140

Hotărârile Curții Constituționale

„(1) Legile și alte acte normative sau unele părți ale acestora devin nule din momentul adoptării hotărârii corespunzătoare a Curții Constituționale.

(2) Hotărârile Curții Constituționale sunt definitive și nu pot fi atacate.”

2.2. Prevederile relevante ale Legii nr.317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională (M.O., 1995, nr. 8, art. 86) sunt următoarele:

Articolul 4

Atribuțiile

„(1) Curtea Constituțională:

a) exercită la sesizare controlul constituționalității legilor, regulamentelor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și

dispozițiilor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

[...]

(2) Competența Curții Constituționale este prevăzută de Constituție și nu poate fi contestată de nici o autoritate publică.”

2.3. Prevederile relevante ale Codului jurisdicției constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995 (M.O., 1995, nr. 53-54, art. 597) sunt următoarele:

Articolul 2

Autoritatea de jurisdicție constituțională

„(1) Unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova este Curtea Constituțională.

(2) Curtea Constituțională garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească, garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.”

Articolul 4

Competența în materie a Curții Constituționale

„(1) În exercitarea jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională:

a) efectuează, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, decretelor Președintelui Republicii Moldova, hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;

[...]

(2) Se supun controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției Republicii Moldova – 27 august 1994.

(3) Curtea Constituțională examinează în exclusivitate chestiuni de drept.”

Articolul 7

Prezumția constituționalității actelor normative

„Orice act normativ, precum și orice tratat internațional la care Republica Moldova este parte; se consideră constituțional până când neconstituționalitatea lui va fi dovedită în procesul jurisdicției constituționale, cu asigurarea tuturor garanțiilor prevăzute de prezentul cod.”

2.4. Prevederi relevante ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, în vigoare pentru Republica Moldova din 1 februarie 1998:

ARTICOLUL 6

Dreptul la un proces echitabil

”1. Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. [...]

2. Orice persoană acuzată de o infracțiune este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.”

ARTICOLUL 7

Nicio pedeapsă fără lege

"1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, în momentul săvârșirii, nu constituia o infracțiune potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii."

ARTICOLUL 8

Dreptul la respectarea vieții private și de familie

"1. Orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.

2. Nu este admis amestecul unei autorități publice în exercitarea acestui drept decât în măsura în care acest amestec este prevăzut de lege și dacă constituie o măsură care, într-o societate democratică, este necesară pentru securitatea națională, siguranța publică, bunăstarea economică a țării, apărarea ordinii și prevenirea faptelor penale, protejarea sănătății sau a moralei, ori protejarea drepturilor și libertăților altora."

ARTICOLUL 9

Libertatea de gândire, de conștiință și de religie

"1. Orice persoană are dreptul la libertate de gândire, de conștiință și de religie ; acest drept include libertatea de a-și schimba religia sau convingerile, precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerea în mod individual sau colectiv, în public sau în particular, prin cult, învățământ, practici și îndeplinirea ritualurilor.

2. Libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile nu poate face obiectul altor restrângeri decât cele prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru siguranța publică, protecția ordinii, a sănătății, a moralei publice, a drepturilor și a libertăților altora."

ARTICOLUL 14

Interzicerea discriminării

"Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație."

ARTICOLUL 17

Interzicerea abuzului de drept

"Nicio dispoziție din prezenta Convenție nu poate fi interpretată ca autorizând unui stat, unui grup sau unui individ, un drept oarecare de a desfășura o activitate sau de a îndeplini un act ce urmărește distrugerea drepturilor sau libertăților recunoscute de prezenta Convenție, sau de a aduce limitări acestor drepturi și libertăți, decât cele prevăzute de această Convenție."

2.5. Prevederi relevante ale Declarației Universale a drepturilor omului, ratificată prin Hotărârea Parlamentului RM nr.217-XII din 28.07.90:

Articolul 7

"Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare."

Articolul 8

"Orice persoană are dreptul să se adreseze în mod efectiv instanțelor judiciare competente împotriva actelor care violează drepturile fundamentale ce îi sunt recunoscute prin constituție sau prin lege."

Articolul 10

"Orice persoana are dreptul in deplina egalitate de a fi audiata in mod echitabil si public de catre un tribunal independent si impartial care va hotari fie asupra drepturilor si obligatiilor sale, fie asupra temeiniciei oricarei acuzari in materie penala indreptata impotriva sa."

Articolul 11

"Orice persoana acuzata de comiterea unui act cu caracter penal are dreptul sa fie presupusa nevinovata pîna cînd vinovatia sa va fi stabilita în mod legal în cursul unui proces public in care i-au fost asigurate toate garantiile necesare apararii sale. Nimeni nu va fi condamnat pentru actiuni sau omisiuni care nu constituiau, in momentul cind au fost comise, un act cu caracter penal conform dreptului international sau national. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsa mai grea decit aceea care era aplicabila in momentul cind a fost savirsit actul cu caracter penal."

Articolul 12

"Nimeni nu va fi obiectul unor imixtiuni arbitrare în viața sa particulară, în familia sa, în domiciliul său ori în corespondență, nici al unor atingeri ale onoarei sau reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor astfel de imixtiuni sau atingeri."

2.6. Prevederi relevante ale Pactului cu privire la drepturile civile și politice, deschis spre semnare de Adunarea generală a Națiunilor Unite la 16 decembrie 1966, intrat în vigoare la 23 martie 1967, Ratificat prin Hotărîrea Parlamentului nr.217-XII din 28.07.90:

ARTICOLUL 15

"1. Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care nu constituiau un act delictuos, potrivit dreptului național sau internațional, în momentul în care au fost săvârșite. De asemenea, nu se va aplica o pedeapsă mai severă decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii infracțiunii. Dacă ulterior comiterii infracțiunii, legea prevede aplicarea unei pedepse mai ușoare, delincventul trebuie să beneficieze de aceasta.

[...]"

ARTICOLUL 17

"1. Nimeni nu va putea fi supus vreunor imixtiuni arbitrare sau ilegale în viața particulară, în familia, domiciliul sau corespondența sa, nici la atingeri ilegale aduse onoarei și reputației sale.

2. Orice persoană are drept la protecția legii împotriva unor asemenea imixtiuni sau atingeri."

2.7. Prevederi relevante ale Codului penal al Republicii Moldova sunt următoarele:

Articolul 134¹²

Starea de ebrietate

(1) Prin stare de ebrietate se înțelege starea de dereglare psihofuncțională a organismului survenită în urma consumului de alcool, de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similare.

(2) Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 pînă la 1,0 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 pînă la 0,5 mg/l.

(3) Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 1,0 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,5 mg/l și mai mult.

Articolul 264¹

Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe

(1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe narcotice, psihotrope și/sau de alte substanțe cu efecte similar

se pedepsește cu amendă în mărime de la 400 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.

[...]

(3) Refuzul, împotrivirea sau eschivarea conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscoptică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical

se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de la 3 la 5 ani.

[...]

2.7. Prevederi relevante ale Hotărîrii Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova sunt următoarele:

"60. Curtea menționează că accesul liber la justiție constituie un aspect inerent al dreptului la un proces echitabil, principiu complex, cuprinzând mai multe relații și drepturi fundamentale, prin care se poate garanta exercitarea lui deplină. Fără un acces efectiv la o instanță, drepturile oferite justițiabililor ar fi iluzorii.

61. Astfel, dreptul de acces la justiție este înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, care presupune ca justițiabilul să beneficieze de o posibilitate clară și concretă de a contesta un act constituind o atingere adusă drepturilor sale.

62. Curtea reține că, pentru asigurarea protecției efective a drepturilor omului, nu este suficient a consacra drepturile materiale și a preciza pe cale constituțională condițiile minime pentru realizarea unei justiții echitabile, condiții întregite cu legi organice cu privire la organizarea și funcționarea instanțelor judecătorești. Este necesar, de asemenea, a stabili unele garanții procedurale de natură să consolideze mecanismele de protecție a acestor drepturi. Prin respectivele garanții procedurale, dreptul la un proces echitabil urmează a fi asigurat, în consecință, efectiv și eficace.

63. Curtea subliniază că dreptul la un proces echitabil presupune *eo ipso* prezumția de conformitate a actelor normative interpretate și aplicate de instanța judecătorească în actul de înfăptuire a justiției cu normele constituționale și legislația internațională.”

”76. Prin urmare, în momentul în care judecătorul ordinar constată sau este invocată de către părți o anumită incertitudine privind constituționalitatea actului aplicabil, acesta este obligat să demareze procesul de exercitare a controlului constituționalității.”

”79. Astfel, controlul concret de constituționalitate pe cale de excepție constituie singurul instrument prin intermediul căruia cetățeanul are posibilitatea de a acționa pentru a se apăra împotriva legislatorului însuși, în cazul în care, prin lege, drepturile sale constituționale sunt încălcate.

80. Curtea menționează că dreptul de acces al cetățenilor prin intermediul excepției de neconstituționalitate la instanța constituțională reprezintă un aspect al dreptului la un proces echitabil. Această cale indirectă, care permite cetățenilor accesul la justiția constituțională, oferă de asemenea, posibilitate Curții Constituționale, în calitate sa de garant al supremației Constituției, să-și exercite controlul asupra puterii legislative cu privire la respectarea catalogului drepturilor și libertăților fundamentale.”

”82. Curtea reține că **judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate**, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

(1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. 1) lit. a) din Constituție;

(2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

(3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

(4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

83. Curtea reține că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, **judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82.**”

”86. Curtea reține că, prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobândi prerogative improprie instanței judecătorești.

87. Având în vedere cele menționate, orice instanță judiciară chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atât puterea, cât și obligația să se adreseze Curții Constituționale.”

”103. Astfel, Curtea menționează că, în timp ce dreptul de a ridica excepția de neconstituționalitate aparține judecătorilor din cadrul instanțelor judecătorești de toate nivelele, precum și având în vedere caracterul formal al rolului Curții Supreme de Justiție și lipsa competenței acesteia de a se pronunța asupra excepțiilor de neconstituționalitate ridicate de instanțele judecătorești ierarhic inferioare, prevederile literelor a) și g) de la alin. (1) al articolului 135 din Constituție nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului altor instanțe ordinare de a sesiza instanța de jurisdicție constituțională.”

”107. În același timp, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se

prezintă direct Curții Constituționale de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, curților de apel și judecătorilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor în soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.”

III. CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT

La data de 15.02.2015 în jurul orelor 22.30, în timp ce Constantinov C. se afla în fața blocului din mun. Bălți str. Suceava 18, în autovehicolul său personal, de el s-au apropiat inspectorii de patrulare rutieră care avînd bănuială că C. Constantinov s-ar afla în stare de ebrietate, i-au cerut acestuia să-i urmeze pentru a fi supus testării alcoolscopice și examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei.

Potrivit rechizitoriului, C. Constantinov a fost testat alcoolscopic la data de 15.02.2015 la orele 22.47, iar în urma testării alcoolscopice s-a stabilit concentrația de alcool în aerul expirat de C. Constantinov cu valoarea de 0,93 mg/l. Ulterior ultimul a fost escortat la spitalul clinic municipal Bălți pentru a fi supus examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei.

La data de 15.02.2015 în jurul orelor 23.25, medicul narcolog al instituției medicosanitar publică al spitalului clinic municipal Bălți, în baza buletinului de trimitere emis de către inspectorii de patrulare rutieră, a întocmit pe numele lui Constantinov C. procesul-verbal al examinării medicale de constatare a faptului de consumare a alcoolului, stării de ebrietate și naturii ei stabilind concluzia: ”Stare de ebrietate alcoolică grad avansat. Refuză colectarea probelor biologice”.

La data de 16.02.2015, la orele 00.01 pe numele lui Constantinov C. a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 353 al. 1) și al. 2) Cod contravențional, pentru ultragierea și opunerea de rezistență inspectorilor de patrulare rutieră.

În cadrul procesului contravențional intentat în baza art. 353 al. 1) și 2) Cod contravențional, pe numele lui C. Constantinov, la data de 16.02.2015, a fost întocmit proces-verbal de reținere contravențională. Potrivit procesului-verbal de reținere C. Constantinov a fost reținut de facto la orele 22.30.

În realitate reținerea cet. C. Constantinov a fost efectuată pentru a-l lipsi pe acesta de posibilitatea ulterioară de a se adresa în mod individual unui examen medical pentru stabilirea stării de ebrietate și naturii ei.

La data de 16.02.2015 împotriva lui C. Constantinov a fost pornită urmărirea penală pe semnele de infracțiune prevăzute de art. 264¹ al. 3) Cod penal, pe faptul refuzului și împotrivirii conducătorului mijlocului de transport C. Constantinov de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei.

La data de 26.03.2015 C. Constantinov a fost pus sub învinuire de comiterea infracțiunii prevăzute la art. 264¹ al. 3) Cod penal pentru refuzul și împotrivirea conducătorului mijlocului de transport de la examenul medical în vederea stabilirii

stării de ebrietate și a naturii ei și de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical.

Cauza penală de învinuire a lui Constantinov Constantin în baza art. 264¹ al. 3) Cod penal a fost expediată în instanța de judecată cu rechizitoriu, aflându-se spre examinare în Judecătoria Bălți.

IV. EXPUNEREA PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ADUSE ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Potrivit art. 1 Cod de procedură penală, procesul penal reprezintă activitatea organelor de urmărire penală și a instanțelor judecătorești cu participarea părților în proces și a altor persoane, desfășurată în conformitate cu prezentul cod. Astfel, procesul penal are ca scop protejarea persoanei, societății și a statului de infracțiuni, precum și protejarea persoanei și societății de faptele ilegale ale persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea lor legată de cercetarea infracțiunilor presupuse sau săvârșite.

În conformitate cu art. 1 alin. (3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept. O condiție esențială a existenței unui stat de drept este proclamarea și aplicarea cu strictețe a principiului legalității - principiul general de drept al supremației și respectării necondiționate a dreptului, garantat de art. 1 din CEDO în coroborare cu preambulul Constituției.

Potrivit art. 7 alin. (1) Cod de procedură penală, legalitatea procesului penal se asigură prin desfășurarea acestuia în strictă conformitate cu principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale prezentului cod.

Sintagma - "sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical" care se conține la dispoziția art. 264¹ al. 3) din Codul penal, prin conținutul său crează o situație neclară, care vine în contradicție cu dispoziția alineatului 1 al aceluiași articol și cu prevederile art. 134¹² Cod penal, fapt ce crează premisele unor abuzuri din partea reprezentanților organelor de drept.

În conformitate cu prevederile art. 134¹² al. 2) și 3) din Codul penal, (2) *Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad minim se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 0,3 până la 1,0 g/l sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,15 până la 0,5 mg/l.* (3) *Prin stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat se înțelege starea persoanei care are concentrația de alcool în sânge de la 1,0 g/l și mai mult sau concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de la 0,5 mg/l și mai mult.*

Din cele expuse mai sus rezultă că starea de ebrietate alcoolică cu grad avansat poate fi determinată inclusiv și prin concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat. Astfel, în caz dacă persoana a fost supusă testării alcoolscopice și s-a determinat o concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat proporțională stării de ebrietate alcoolică cu grad avansat, această persoană ar urma să poarte răspundere în baza art.

264¹ al. 1) din Codul penal pentru conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Cu toate acestea, în caz dacă persoana a acceptat testarea alcoolscoptică, iar ulterior a refuzat prelevarea probelor biologice în cadrul examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, reieșind din dispoziția actuală a art. 264¹ al. 3) Cod penal, ar putea răspunde penal și pentru refuzul, împotrivirea sau eschivarea de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical și aceasta se datorează sintagmei "sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical" de la art. 264¹ al. 3) Cod penal.

Datorită sintagmei sus enunțate conținută la art. 264¹ al. 3) Cod penal, situații identice sunt calificate diferit. În unele cazuri, atunci când un conducător auto conduce mijloc de transport în stare de ebrietate alcoolică și este testat alcoolscoptic, iar conform testării alcoolscopiceste se constată o concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat proporțională stării de ebrietate alcoolică cu grad avansat, inspectorii de patrulare se limitează doar la testarea alcoolscoptică fără a-i cere trecerea examenului medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei și în acest caz această persoană este atrasă la răspundere în baza prevederilor art. 264¹ al. 1) Cod penal.

În alte cazuri similare, persoana este supusă testării alcoolscopiceste și dacă se constată o concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat proporțională stării de ebrietate alcoolică cu grad avansat, inspectorii de patrulare îl îndreaptă la examinarea medicală în vederea stabilirii stării de ebrietate și naturii ei unde conducătorul auto în mod obligatoriu urmează să preleveze și probe biologice, iar dacă se refuză de la prelevarea probelor biologice, urmează răspunderea penală în baza art. 264¹ al. 3) Cod penal pentru refuzul, împotrivirea sau eschivarea de la recoltarea probelor biologice în cadrul examenului medical.

În această ordine de idei țin să menționez că atunci când inspectorul de patrulare și ulterior organul de urmărire penală, se limitează la stabilirea stării de ebrietate cu grad avansat doar în baza testului alcoolscoptic, conducătorul auto poartă răspundere în baza art. 264¹ al. 1) Cod penal pentru care se prevede *inter alia* o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 400 la 500 unități convenționale, iar dacă conducătorul auto a fost testat alcoolscoptic și ulterior a refuzat de a preda probe biologice, acesta va purta răspundere în baza art. 264¹ al. 3) Cod penal pentru care se prevede *inter alia* o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 550 la 650 unități convenționale.

Din cele expuse supra, asprimea pedepsei penale depinde în mare parte de decizia subiectivă a persoanelor cu funcții de răspundere în activitatea acestora de depistare și cercetare a infracțiunilor. Astfel se aplică o pedeapsă mai aspră decât cea aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.

În asemenea cazuri are loc o discriminare a persoanei, iar această discriminare se datorează deciziei subiective al inspectorului de patrulare și al reprezentantului organului de urmărire penală, din ce rezultă că sintagma de la dispoziția art. 264¹ al. 3) Cod penal, a cărei excepție de neconstituționalitate s-a solicitat, vine în

contradicție cu art. 16 al. 2) din Constituție, art. 14 Convenția CEDO, art. 2 și 7 Declarația Universală a drepturilor omului.

În situațiile când conducătorul auto comite contravenția de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad minim, starea de ebrietate al acestuia este determinată în baza testării alcoolscopice nefiind obligatorie examinarea medicală cu prelevarea probelor de sânge. Având în vedere că potrivit jurisprudenței constante a ChEDO procesul contravențional este ghidat de aceleași reguli ca și procesul penal, prin dispoziția art. 264¹ al. 3) Cod penal se crează o situație discriminatorie în partea ce ține de obligarea conducătorului auto la extracția sangvină pentru a fi stabilită starea de ebrietate și natura ei atunci când acesta este bănuit de conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

La reglementarea modalității de stabilire a stării de ebrietate și naturii ei, statului îi revine sarcina de a nu discrimina indivizii sau grupurile de indivizi după anumite criterii.

Sintagma: "sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical" prevăzută la art. 264¹ al. 3) Cod penal vine în contradicție cu art. 28 din Constituție, art. 8 § 1 și § 2 Convenția CEDO dreptul la respectarea vieții private, art. 12 Declarația Universală a drepturilor omului, art. 17 Pactului cu privire la drepturile civile și politice – dreptul de a nu fi supus imixtiunilor arbitrare în viața particulară.

Dreptul fundamental al persoanei de a nu fi supus unor intervenții în funcționarea normală a organismului uman, este garantat tuturor persoanelor, indiferent de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere, de origine socială sau de oricare alt criteriu.

Intervenția în funcționarea normală a organismului uman trebuie să fie protejată de abuzuri din partea colaboratorilor de poliție, iar imixtiunea în viața persoanei trebuie să fie prevăzută de lege. În cazul în care această imixtiune este reglementată de lege, legea care autorizează imixtiunea trebuie să fie clară, accesibilă și previzibilă.

Claritatea legii trebuie să fie exprimată printr-un grad suficient de exactitate a prevederilor respective, adică legea trebuie să conțină măsuri de protecție contra acțiunilor arbitrare ale autorităților publice.

Astfel dacă starea de ebrietate alcoolică s-a determinat prin metoda alcooltesterului, persoana nu ar mai trebui obligată să ofere probe de sânge în cadrul unui examen medical pentru a se stabili iarăși starea de ebrietate. În multe cazuri extracția sangvină are loc contrar voinței libere a persoanei, iar persoanele accept acest fapt doar pentru a nu surveni răspunderea penală în baza art. 264¹ al. 3) Cod penal.

Rog de a se lua în calcul că există membri ai unor culte religioase care prin convingerile lor religioase nu prelevează probe de sânge. Având în vedere acest fapt, sintagma sus enunțată din art. 264¹ al. 3) Cod penal aduce o atingere substanțială și dreptului fundamental al persoanei prevăzut la art. 31 al. 1) din Constituție, art. 9 § 1 Convenția CEDO, dreptul la libertatea de manifestare a religiei sau a convingerei.

Sintagma de la art. 264¹ al. 3) Cod penal a cărei control de constituționalitate se

solicită suprimă drepturile și libertățile fundamentale ale omului, aceste restrângeri nu sînt necesare într-o societate democratică, nu sînt proporționale cu scopul legitim urmărit, aducînd atingere existenței unor drepturi și libertăți, vin în contradicție cu prevederile art. 29 din Declarația Universală a drepturilor omului, cu art. 54 din Constituție, care indică că: (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului. (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. (4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

La aplicarea restricției privind dreptul la respectarea vieții private, dreptul de a nu fi supus imixtiunilor arbitrare în viața particulară, dreptul de a nu fi supus unor intervenții nejustificate în funcționarea normală a organismului uman, legiuitorul nu a respectat echilibrul dintre necesitatea unei astfel de restricții într-o societate democratică. Limitarea acestor drepturi nu este necesară într-o societate democratică. Orice restricție impusă trebuie să fie proporțională. Principiul proporționalității cuprinde în sine și certitudinea că se va da preferință măsurilor celor mai puțin restrictive pe care le urmăresc autoritățile statului. Totodată, principiul proporționalității presupune că autoritățile nu trebuie să impună obligații care ar afecta fundamental caracterul dreptului.

Prin conținutul art. 264¹ al. 3) Cod penal, sa comis un abuz de drept din partea statului, fapt care vine în contradicție cu prevederile art. 17 Convenția CEDO, art. 30 Declarația Universală a drepturilor omului.

Avînd în vedere că sintagma a cărei control de constituționalitate s-a solicitat din art. 264¹ al. 3) Cod penal este ambiguă, ea vine în contradicție și cu prevederile art. 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.

Printr-o bogată Jurisprudența, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe. Astfel, în cauze precum *Sunday Times contra Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord*, 1979, *Rekvenyi contra Ungariei*, 1999, *Rotaru împotriva României*, 2000, *Damman împotriva Elveției*, 2005, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat ca „nu poate fi considerată «lege» decît o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite individului să își regleze conduita. Individul trebuie să fie în măsură să prevadă consecințele ce pot decurge dintr-un act determinat”, „o normă este previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie, în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita”; „în special, o normă este previzibilă atunci când oferă o anume garanție contra atingerilor

arbitrare ale puterii publice“. Sub acest aspect, principiul securității juridice se corelează cu un alt principiu și anume principiul încrederii legitime.

De asemenea, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a învederat că întinderea noțiunii de previzibilitate depinde însă, într-o largă măsură, de conținutul textului respectiv, de domeniul la care se referă, cât și de numărul și de calitatea destinatarilor săi, în caz contrar se crează premise ca această lege să fie interpretabilă.

Este relevantă în acest sens jurisprudența CtEDO în cauza Guțu vs. Moldova (nr. 20289/02, din 7 iunie 2007, §66), în care Curtea a relatat că ...Legislația națională trebuie să indice cu o claritate rezonabilă scopul și modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminenței dreptului într-o societate democratică (a se vedea Domenichini vs. Italy, Reports 1996-V, p. 1800, §33)“.

V. ALTE DATE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Potrivit art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală, coraborat cu Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 ”pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova” se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentînd direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Din esența celor expuse supra rezultă că normele de drept, a cărei constituționalitate se solicită a fi verificată, urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei penale de învinuire a lui C. Constantinov în baza art. 264¹ al. 3) Cod penal, aflată spre examinare în Judecătoria Bălți.

Astfel, potrivit art. 12/1 al. (1) Cod de procedură civilă, coraborat cu Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016 ”pentru interpretarea articolului 135 alin. (1) lit. a) și g) din Constituția Republicii Moldova” se constată că în procesul judecării cauzei, dacă instanța de judecată este sesizată de una din părți asupra neconstituționalității actului aplicabil care poate fi supus controlului constituționalității, judecătorul ordinar sau completul de judecată nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, dar în mod obligatoriu va demara procesul de exercitare a controlului constituționalității invocat de către partea în proces, fiind obligați să suspende judecarea cauzei și să sesizeze Curtea Constituțională, prezentînd direct Curții Constituționale sesizarea privind excepția de neconstituționalitate.

Excepția de neconstituționalitate constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului cetățeanului, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative.

VI. CERINȚELE AUTORULUI:

Reieșind din considerentele expuse, în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, art. 4 al. 1 lit. a), art. 24 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, art. 4 alin. (1) lit. a), art. 39 din Codul jurisdicției constituționale, art. 7 alin. (3) Cod de procedură penală,

SOLICIT:

1. Ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei - "sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical" conținută în articolul 264¹ al. 3) Cod penal.

2. Judecătoria Bălți să emită o încheiere cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate a sintagmei - "sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical" de la articolul 264¹ al. 3) Cod penal și să suspende judecarea cauzei pînă la examinarea de către Curtea Constituțională a excepției de neconstituționalitate ridicate.

3. Judecătoria Bălți să prezinte direct în adresa Curții Constituționale prezenta sesizare de ridicare a excepției de neconstituționalitate.

4. Curtea Constituțională să admită excepția de neconstituționalitate ridicată prin prezenta sesizare și să declare ca fiind neconstituțională sintagma: "sau de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical" ce se conține la articolul 264¹ al. 3) Cod penal.

Avocat Igor Chiriac

COPIE CONFORM CU ORIGINALUL

Judecător
ADRIAN CERBU

Cerbu